

Vedlagt kommer litt informasjon om Toskavegen 504, og de kulturhistoriske byggene på tomten.

Min far og jeg har vært i aktivt samarbeid med kommunen for å kartlegge kulturminner på Radøy, og vi er begge veldig opptatt av å bevare den lokale historien. Jeg er snart ferdig utdannet historiker, og har ved flere sammenhenger stilt meg til rådighet for Radøy/Alver kommune for å formidle, og bidra i bevaringen av vår lokalhistorie.

Nevnte tomt, med "gamlastova" og hovedhus i midten. Bildet er tatt på 1950-tallet.

På tomten er det to bygg av særlig historisk verdi:

Først og fremst har vi "gamlastova", et eldre våningshus, og antagelig det eldste bygget på Toska, om ikke på Radøy. På marken mot nord har det vært klyngetun, frem til husene ble flyttet ved begynnelsen av 1900-tallet. Det er antatt at "gamlastova" ikke ble flyttet. Det er usikkert nøyaktig hvor gammelt bygget er, men en representant fra Radøy kommune mente at noen av tømmerveggene kunne være fra midten av 1500-tallet. Bygget er antagelig noe yngre, men dette bør være mulig å få klarhet i ved hjelp av borreprøver, og undersøkelser av tømmerveggene når kledningen blir revet.

I tiden før Toska skole ble bygget, ble bygget blant annet brukt som omgangsskole, frem til ca. 1910. Ettersom Toska ikke fikk veiforbindelse med fastlandet før i 1989 hadde vår familie postkontoret på øyen fra 1898 og frem til 1989. Hovedhuset ble bygget i 1914, og i tiden før var postkontoret plassert i "gamlastova".

På 1950-tallet ble alle vinduene i "gamlastova" byttet ut med vinduer fra hovedhuset, og kledningen ble dekket over med blikkplater. Ettersom disse vinduene ikke er

originale til huset, og basert på deres råtne tilstand har vi gått til innkjøp av nye vinduer med samme mål og utforming som de originale vinduene. Vann har over tid trengt gjennom blikkplatene, noe som gjør at vi har gått i gang med å skifte ut både kledningen og vinduene for å unngå permanent skade på bygget. Det er lagt stor vekt på å bringe tilbake den opprinnelige fasaden, slik den var før 1950-tallet.

Skifertaket fikk for en rekke år siden hard medfart i en storm, slik at en nødreparasjon måtte utføres. Taket er nå tett, og dekket av takplater, som lett lar seg fjerne. Vi har tatt vare på skiferen, og har planer om å legge denne på plass igjen for å bringe tilbake den opprinnelige fasaden.

Vi har tatt vare på en rekke eldre gjenstander fra familien og den tiden vi drev gården. Planen er på sikt å lage et mini-museum der vi kan oppbevare, og vise frem disse til historisk interesserte (ref. Magnar Ottesen sin naustutstilling, som ble en stor suksess under åpningen av kystsogevøkene i 2018).

“Gamlastova” til venstre, med hovedhuset i midten. Bildet er antagelig tatt på 1930-tallet.

“Gamlastova” i dag. Som det kommer frem har bygget et sårt behov for vedlikehold. Skiferen, som vi på sikt ønsker å sette opp igjen ligger til høyre på bildet. Vinduene er ikke originale til bygget, og vil bli byttet ut med vinduer med sprossevinduer med 6 ruter, av den opprinnelige typen.

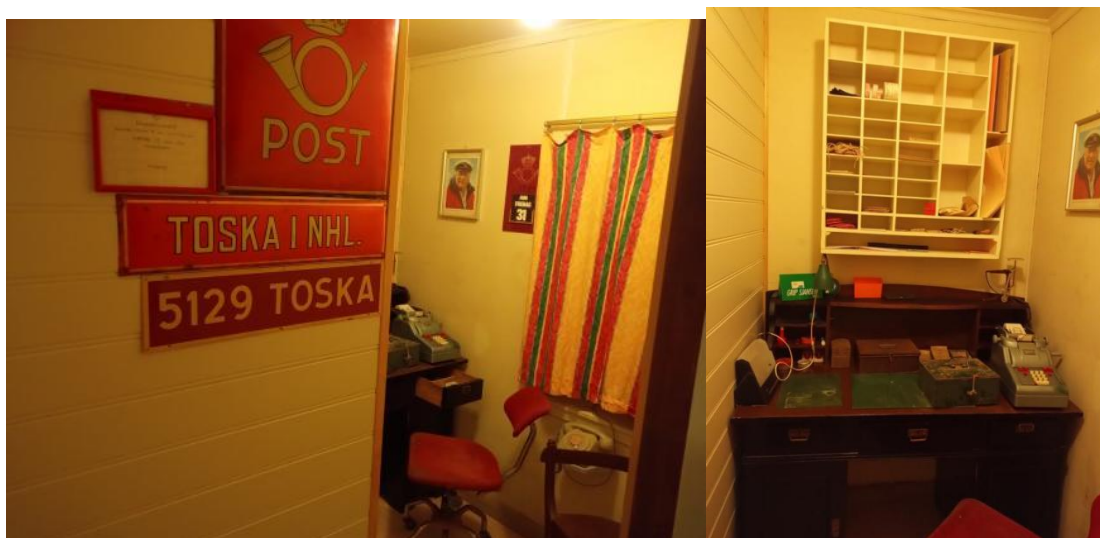
Utenom det har vi naustet, som antagelig er fra 1800-tallet. Dette bygget er et av de eldste naustene på Toska, og det eneste nauset på sør-Toska som fortsatt har det originale skifertaket. Taket har lenge vært dårlig, og for å unngå kollaps har vi forsterket takbjelkene. Vi har planer om å skifte det råtne undertaket, og beholde skifertaket. Samtidig har vi planer om å fjerne blikkplatene i front, samt skifte ut den råtne kledningen. Dette vil bringe tilbake den opprinnelige fasaden, slik den var før 1950-tallet.

Bilde tatt i Toskavågen, med omtalte naust (2. fra høyre), hovedhuset, og "gamlastova" i bakgrunnen. Bildet er tatt på 1930-tallet.

Naustet i dag. Blikkplatene i front kom antagelig på rundt 1950-tallet. Det er kledning på alle sider, unntatt på østsiden (siste bildet).

Hovedhuset ble bygget i 1914, og huset frem til 1989 også Toska sitt postkontor. For å ta vare på denne historien har vi bevart deler av rommet der postkontoret var denne siste tiden. Alt av møbler og inventar som kan ses i bildet er originalt til postkontoret, og utformingen av rommet er basert på gamle bilder.

Med vennlig hilsen
Vegard N. Toska